

A Fidesz patás ördöggént állítja be ellenfeleit

2011. SZEPTEMBER 26. HÉTFŐ

http://ellenszek.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=742&catid=29&Itemid=23

"..a kormány minden erővel arra törekszik, hogy törvényi és adminisztratív úton tegye nehezzé vagy egyenesen lehetetlenné bármilyen vele szemben felálló alternatíva megerősödését, térnyerését. Szerintem ma a határmezsgyéjén mozgunk annak, hogy ez a soványka demokráciánk egy hosszútávra meghatározott, velejéig elcsontosodott autokráciává váljon. Egyre többen vannak, akik érzékelvén ezt, a demokrácia visszaállítása érdekében új rendszerváltoztatást szeretnének; én kultúraváltásról szoktam inkább beszélni: a korrupt, becstelen viszonyok helyett átlátható, demokratikus viszonyokra van szükség. Ez persze nem mehet anélkül, hogy a demokratikus ellenzék meg ne erősödjön, nem mehet anélkül, hogy az általam említett három kritériumnak megfelelő politikai erők ne üljenek le egy asztalhoz. Itt a múltbeli sérelmeket félre kell tenni egy időre."

Interjú Kerék Bárczy Szabolccsal, a Szabadság és Reform Intézet ügyvezető igazgatójával, aki egy olyan országban szeretne élni, ahol a jogállam hívei feltétel nélkül tisztelik az emberi méltóságot, és nincsenek bekötve egy oligarchikus, maffiaszerű rendszerbe.

Meddig maradhat hatalmon az Orbán-kormány?

Valószínűleg 2014-ig. Nem hiszem, hogy 2014 előtt lehetőség lesz a megbuktatására. Most még nem lehet előre látni, hogy az ország mikor éri el azt a kritikus pontot, amely olyan komoly gazdasági és társadalmi folyamatokat indítana be, hogy az végzetes lehet az Orbán-kormányra nézve. Mindenesetre Orbánék mindent elkövetnek annak érdekében, hogy Magyarország gazdasági helyzete, a mostani válságos állapotról drámaivá váljon, de én ezzel együtt is azt gondolom: 2014-ben lesz lehetősége a demokratikus ellenzéknek, hogy átvegye a kormányrudat.

Milyen demokratikus ellenzékéről beszél? Az MSZP történelme legnagyobb válságát éli, a Jobbik pedig elég markánsan utasítja el a szocialisták bármi nem új közeledését. Marad az alig 5%-os LMP. Ez lehet 2014-ben az a demokratikus erő, amely képes lehet leváltani Orbán Viktort?

Én egy olyan országban szeretnék élni, ahol a jelenlegi kormányzatot olyanok képesek leváltani, akik legalább három fő kritériumnak megfelelnek: az egyik, hogy legyenek demokraták, a jogállam hívei. A második, ami ebből szorosan következik, hogy feltétel nélkül tiszteljék az emberi méltóságot. Ez ugyebár kizár mindenféle szélsőséges, rasszista, újnáci csoportokat ebből az egyenletből. A harmadik pedig, hogy ne legyenek bekötve az oligarchikus, maffiaszerű rendszerbe, amelyik meggyőződésem szerint ma Magyarországon a legnagyobb problémát jelenti. Hiszen nem a rossz gazdaságpolitika tette bizáncivá a magyar politikát és a magyar társadalmat, hanem pont fordítva. Ma egy oligarchikus rendszer kezd megcsontosodni Magyarországon. Ennek a folyamatnak szerencsére nem vagyunk még a végén, de nagyon jó úton haladunk afelé, hogy ez a

folyamat nagyon mélylé, már-már visszafordíthatatlanná váljon. Most egyfajta kultúraváltásnak kell megtörténnie, és nem csupán egy hatalmaváltásnak, mert az itt kevésnek bizonyulhat.

Ez a fajta kultúraváltás, elképzelhetőek tartja a Fidesszel is?

Én ezt nem tudom elképzelni, hiszen a Fidesz alapjaiban járult hozzá a jelen helyzet kialakulásához, ezért aligha lenne partner a kultúraváltásban. Azt szeretném, ha a magyar demokrácia egy nyugati típusú liberális demokrácia irányába mozdulna el, szemben a mostani autokratikus, keleti típusú féldemokráciával. Egy olyan kulturális váltáshoz szeretnék hozzájárulni, ahol nem a hatalom kizárólagos birtoklására törekednének a gazdasággal szervesen egybefonódott politikai erők. Hiszen az az oligarchikus rendszer lényege, hogy monopolisztikusan birtokolják erőcsoportok a gazdasági és politikai hatalmat, és ehhez a pozíciójukhoz nem demokratikus választások útján, és nem a szabályozott, de szabad verseny keretein belül jutottak hozzá.

Ezzel azt akarja mondani, hogy a Fidesz nem demokratikus keretek között jutott hatalomra?

Nem. Az oligarchikus rendszer kialakulhat úgy is, hogy egy adott politikai erő demokratikus parlamenti választások útján kerül hatalomra. De azzal, ahogy a gazdasági és üzleti befolyást megszerzi, ahogy a hatalmát megtartja, az nem egy átlátható, a piacgazdaság nyugati értékei mentén zajlik. Nem kérdőjelezem meg azt, hogy Magyarországon választások vannak és lesznek. De azt is állítom, hogy a kormány minden erővel arra törekszik, hogy törvényi és adminisztratív úton tegye nehezzé vagy egyenesen lehetetlenné bármilyen vele szemben felálló alternatíva megerősödését, térnyerését. Szerintem ma a határmezsgyéjén mozgunk annak, hogy ez a soványka demokráciánk egy hosszútávra meghatározott, velejéig elcsontosodott autokráciává váljon. Egyre többen vannak, akik érzékelvén ezt, a demokrácia visszaállítása érdekében új rendszerváltoztatást szeretnének; én kultúraváltásról szoktam inkább beszélni: a korrupció, becstelen viszonyok helyett átlátható, demokratikus viszonyokra van szükség. Ez persze nem mehet anélkül, hogy a demokratikus ellenzék meg ne erősödjön, nem mehet anélkül, hogy az általam említett három kritériumnak megfelelő politikai erők ne üljenek le egy asztalhoz. Itt a múltbeli sérelmeket félre kell tenni egy időre.

Itt kikre gondol konkrétan, akiknek egy asztalhoz kéne ülnie?

Mindazokra a konzervatív és liberális, valamint szociáldemokrata, értelmiségiekre, jelenlegi és volt politikusokra, fiatal és idősebb közszereplőkre, akik a másikban elfogadják, hogy demokráciák, és a fékek és ellensúlyok elkötelezett hívei. Nyilván rengeteg kisebb-nagyobb eltérés lehet a demokráciák közt a szakpolitikai kérdéseket illetően, de ma nem a szakpolitikai finomhangolásnak van itt az ideje; most maga a demokratikus jövő, a szabadságjogok vannak veszélyben, ezért kell cselekedni. Helyre kell billenteni a demokrácia egyensúlyát.

A jelenlegi kormány ezt másként gondolja. Szijjártó Péter maga mondta a parlamentbe, hogy a polgári kormány az egyetlen, amely valódi segítséget tud nyújtani az elkeseredett embereknek.

Egy oligarchikus rendszerben a gazdasági és politikai hatalom birtokosai köszönik szépen, jól vannak, és ennek megfelelően nyilatkoznak a kormány képviselői. A kormánytöbbség olyan intézkedéseket hoz, amelyek a tönk szélére juttathatják Magyarországot. Az oligarchikus rend ilyen körülmények között csak úgy tartható fenn, ha a demokráciát még jobban csorbítják, és még jobban elmélyítik az autokráciát, mert a relatív társadalmi békességet másként nem tudnák fenntartani, hiszen a politikájukon szemmel láthatóan nem akarnak változtatni. Ugyanakkor egyre több ember ocsúdik föl, így meglehet, hogy a Fidesz a saját sírját is ássa, miközben az ország jövőjével űzi kisded játékait.

De ugyanezt mondta a Fidesz is: az elűzött kormányok eljátszották az emberek jövőjét.

Igen, de a magyar emberek nem ostobák. Ma azért vonulnak sokan az utcákra - és hagyják el százezrével a Fidesz szavazóbázisát -, mert pontosan látják, hogy a Fidesz szavai mögött nincsen teljesítmény, az ígérek hazugok, romlanak az életkörülmények és a jövő kilátástalan. A történelem ismétli önmagát. A szavak és a tettek között ugyanilyen óriási szakadék tátongott már sokszor az elmúlt században. A társadalom ha lassan is, de kezd rájönni, hogy a fülkeforradalom egy nagy humbog, a nem szokványos gazdaságpolitika kártékony ostobaság, és Orbánék mindenható államba vetett hite nem csak a jelent, de a jövőt is megmérgezi. Rövid ideig lehet mézesmázos szavak mögé bújtatni a pökhendiséget és arroganciát, de egyre többen ocsúdnak föl és látják a valóságot.

Ez egy tudatos politika?

Minden oligarchikus rendszernek az érdeke, hogy az a kör, amelyik exkluzív módon részesül a rendszer adta előnyökből, minél jobban járjon. Persze, hogy tudatos, hogy minél kevesebben kerüljenek döntéshozói helyzetbe, hogy minél inkább megfosszanak mindenkit attól, hogy a kormány reális kihívójává tudjon válni. Nem lehet véletlenül elfogadni egy ilyen alkotmányt, nem lehet véletlenül elrabolni a magánnyugdíj megtakarításokat, nem lehet véletlenül olyan gazdaságpolitikát

folytatni, ami megrengeti a befektetők bizalmát. Azt azonban el tudom képzelni, hogy ma már Orbán Viktor is elhiszi azt, hogy Matolcsy György segítségével a maga szempontjából egy logikus gazdaságpolitikát valósít meg. Ez inentől kezdve nem politikai kategória, ez már-már patológiai kérdés. Azonban semmiféle felmentés nem jár azoknak az embereknek, akik szavazatukkal támogatják az országgyűlésben ezt a fajta politikát. Amíg valaki ezt támogatja, minden felelősséget vállalnia kell.

Tehát, egy esetleges 2014-es kormányváltás után, meg kell vizsgálni a mostani kormánytagok felelősségét is?

A demokratikus politikának nem az a feladata, hogy büntetőjogi ügyeket kreáljon. Ezt a kérdést is a kultúraváltás részének tekinteném. Politikusok politikai döntéseket hoznak. Ha valaki lop, vagy valaki másokat megveszteget, az más ügy. A politikában választási lehetőségek vannak, de nincsenek abszolút jó megoldások. Amikor egy kormányzat hoz egy politikai döntést, és az nem kedvező az ország számára, az attól még politikai és nem büntetőjogi kategóriába tartozó döntés marad. Könnyen diktatúrához vezet az, ha a politikába betüremkedik a büntetőjog. A Fidesz a tűzzel játszik, amikor patás ördöggként, megsemmisítendő ellenségként állítja be ellenfeleit. Azzal kell foglalkoznunk, hogy teremtünk egy olyan közéleti szövetséget a demokratikus ellenzéki oldalon, amely alkalmas lehet arra, hogy leváltsa az ezen politikai gyakorlatot folytató Orbán Viktort.

Még is, mikor kívánják megvalósítani?

Ez rajtunk múlik. Egy új politikai erő megjelenéséhez két feltétel szükséges: legyenek olyan napi politikai szerepet vállaló értelmiségiek, akik egész testükkel beállnak a golyózáporba. Legyen továbbá nyilvánosan vállalható finanszírozási rendszer, amely képessé teszi az új politikai erőt arra, hogy hálózatot építsen: politikai szervezeteket állítson fel, infrastruktúrát alakítson ki, magyarul megteremtse a fizikai és humán feltételeit annak, hogy a politikai üzenetek célzottan eljussanak a társadalom legkülönbözőbb rétegeihez. Nem szabad lazítani, mert rajtunk kívül senki nem fog alternatívát nyújtani, senki más, csak mi lehetünk képesek emelkedő pályára állítani hazánkat.

Most hol tart ez a folyamat?

Szerintem a folyamat elején járunk. Vannak emberek, és vannak csoportok, akik és amelyek közösen gondolkodnak. Egyre többen vannak, de még nem elegendő. A politikai közösségek megalakítása, majd együttműködése azért is hihetetlenül fontos, mert az új választójogi törvény a Fideszt fogja segíteni. Minden bizonnyal egyfordulós választási rendszer lesz 2014-ben, így nem lesz más választásuk a demokratáknak, mint hogy egyetlen egy jelöltben állapodjanak meg minden választókerületben. Persze a Fidesz ellen minden bizonnyal elindul majd a Jobbik, valamint a kormánypárt is kiállíthat magával szemben (ál)jelölteket is, hogy megossza az ellenzéket, ezért nagyon kemény ütközetre számíthatunk.

Hogyan lehet a jelenlegi közjogi helyzetet alkotmányosan visszafordítani?

Vannak, akik amellett érvelnek, hogy majd az egész jelenlegi parlamenti ciklust illegitimnek kell tekintenünk. Mielőtt azonban ezzel foglalkoznánk, van egy házi feladata a demokratáknak: meg kell szervezniük saját magukat. Szívósan, lépésről lépésre kell haladnunk.

Az MSZP hogyan illeszthet őbe ebbe a képletbe, hiszen köztudottan rajtuk is lóg ez az oligarchikus bélyeg?

Magyarország kicsi ország, egy oligarchikus rendszerrel rendelkezik, amelynek valamilyen formában a szocialisták is részesei. Én ezért az MSZP főáramát nem is tekintem úgy, mint amely megfelelne a fentebbi három kritériumnak. Ezzel együtt, nyilvánvalóan egy adott ponton velük is tárgyalni kell. Én azt szeretném, hogy majdan a tárgyalóasztalnál a demokratikus ellenzék oldalán olyanok foglaljanak helyet, akik kultúraváltásban érdekeltek. Az persze más kérdés, hogy olyanokkal is szót kell érteni, akik csupán egyszerű hatalomváltást óhajtanak. Nincsen könnyű átmenet az autokráciából a demokráciába, de minél erősebbek a demokraták, annál eredményesebben képviselhetik értékeiket. Komp-országunk erős motorokkal halad Kelet felé, és nekünk nem kisebb a feladatunk, mint hogy ezt a kompot megfordítsuk, hogy még gyerekeink életében horgonyt vethessen Nyugaton. Semmiféle illúziót nem táplálok az iránt, hogy 2014-ben majd teljes fordulatot veszünk, és hirtelen átlépünk egy modern, liberális demokráciába. De ezt a folyamatot mindenféleképpen el kell indítani, és remélhetőleg 10-20 év távlatában ténylegesen oda fogunk kikötni, ahová ma tartozni szeretnénk.

Mi hozhat fordulatot az elkövetkező években?

Mi, aktív generációk hozhatunk változást Magyarországon. Ha mi azt mondjuk, hogy elég, akkor lesz változás, ha tétovázunk, akkor nem. Bátorságra és rengeteg közös munkára van szükség.

És Ön milyen szerepet szán magának, ebben a folyamatban?

Igyekszem felhívni az emberek figyelmét mindazokra a dolgokra, amikről beszéltünk. Publicisztikákat írok, előadásokat tartok, és keresem azoknak az embereknek a társaságát, akikről azt gondolom, hogy hasonlóan gondolkodnak, mint én. A [Szabadság és Reform Intézetben](#) munkatársaimmal próbálunk megalapozott válaszokat adni azokra a konkrét közpolitikai kihívásokra, amelyek bennünket érintenek. Merni kell elindulni, és vállalni az ezzel járó nehézségeket. Mert értelmes célokért küzdünk, saját és gyerekeink jövőjéért.

/Derecskei Zoltán/